

SEPTEMBER 2023 · NR. 3
26. ÅRGANG

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

Trekantområdet

**Temaaften:
Socialtilsynets rolle**

læs side 7

**Er digitalisering
for alle**

læs side 15

ANNONCESALG:

Rosengrenen ApS
Hovedgaden 8, 8670 Låsby
Telefon 8695 1566
kl. 8.30-12.00 og 12.30-15.00
Mail: info@rosengrenen.dk

*hvortil alle spørgsmål vedr.
annoncer bedes rettet.*

Lev

Thistedgade 10, 1. tv.
2630 Taastrup
Telefon 36 35 96 96
Telefax 36 35 96 97
Mandag-torsdag
kl. 9.00-16.00
(telefonerne er lukket ml. 12-13)
Fredag kl. 9.00-13.00
www.lev.dk

Levs rådgivningstjeneste

Telefon 80 38 08 88
(Lev betaler samtalen)
Mandag-onsdag
kl. 10.00-12.00

Levs aftentelefon

Telefon 28 51 52 52

Udviklingshæmmedes

LandsForbund (ULF)

Tlf. 75 72 46 88
Fax 75 72 46 33
E-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Deadline til næste blad

3. november 2023

Indlæg fremsendes til
bladets redaktør Erik Ancker
e-mail: erikancker@hotmail.com

Sats og tryk

Intryk ApS · Tlf. 70 21 10 00
www.intryk.dk

Redaktøren skriver

Bofællesskaber bekæmper ensomheden

Bofællesskaber er blevet populære i mange kommuner. Ikke bare for ældre men også for mere blandede aldersgrupper.

Familiemønstrene ændrer sig. Der er færre klassiske kernefamilier i dag end tidligere. Mange bor alene – og desværre bliver flere og flere ensomme.

Bofællesskaber er en løsning for mange. Det at have sin egen bolig, være nabo, at være en del af en større enhed og kunne være sig selv på samme tid, det tiltaler mange.

Mange bofællesskaber har en vision om et socialt fællesskab, hvor fællesspisning og en dagligdag med sociale aktiviteter lige uden for døren er en del af pakkeløsningen. Det sikrer et netværk og muligheden for at dele tilværelsen og de daglige opgaver med andre. Noget der fremmer livskvaliteten.

For mange går fremtidens krav til boliger i retning af fællesskaber, hvor der er plads til forskellige familiekonstellationer. Både sammenbragte familier, enlige forældre og også enlige ældre, unge og alt det der imellem – også hvor der er en rummelighed til de, der har nogle udfordringer her i livet.

Som mennesker søger vi fællesskabet. Et sted hvor vi kommer hinanden ved, hjælper hinanden, og hvor vi kan dele ressourcerne.

For mange bekæmper bofællesskaber ensomheden.

Når vi ser på mennesker med udviklingshandicap, så går udviklingen den anden vej.

Der er heldigvis nogle, der klarer sig fint med at bo alene, og som evner at få et godt socialt liv.

Der er også en stor gruppe, der er placeret i egen bolig, og som har svært ved at klare sig selv. De får næsten ingen hjælp fra kommunen, de bliver ensomme og har på mange måder en dårlig livskvalitet.

De tidligere opgangsfællesskaber og bofællesskaber er nedlagt pga. besparelser, selvom den type bofællesskaber gav borgerne et godt socialt liv sammen med andre.

Der er brug for at udvikle og forbedre boformer og sociale fællesskaber, som kan fremme livskvaliteten for den type borgere.

Udgangspunktet er, at "vi vil ikke have det, som I tilbyder, vi vil have det samme som jer".

HALBAL I GIVE

3. NOVEMBER 2023

Du inviteres til halbal med god mad, hyggeligt samvær og dans

fredag den 3. november 2023 kl. 18 – 23

i Ikærhallen, Torvegade 75, 7323 Give.

Musikken leveres af Klaus og Servants.

Vi glæder os til at se dig til en hyggelig aften i godt selskab.

Hilsen fra Lev Vejle

Halbal er støttet af

PRAKTISKE OPLYSNINGER:

Pris 300 kr. og ledsagere med ledsagerkort 200kr.

Maden er buffet og dessert. Drikkevarer kan købes til rimelige priser

Har du brug for transport til Give, er der en gratis bus fra Papirfabrikken, Gulkrog, 7100 Vejle med afgang kl. 17.15.

Billetsalget starter den 1. august 2023

Køb af billetter sker ved indbetaling af pris for deltagelse til LEV Vejle på:

Bank reg. nr. 5323, konto 0000314150 eller

MobilePay 216822 senest den 13. oktober 2023.

NB: Husk navn, adresse, og antal deltagere på din indbetaling.

Ønsker du transport, så send en mail inden 13. oktober 2023 til vdenert@gmail.com.

TEMAAFTEN: Socialtilsynets rolle

Lev havde arrangeret et møde med Socialtilsyn Syd (som f.eks. Vejle hører under) for at blive klogere på tilsynets opgaver og tilgang til deres opgaver. Der er ca. 25 tilsynsfolk på tilbudsområdet og endnu flere på plejefamilieområdet, hvor der er ca. 1500 familier at føre tilsyn med. Det er Fåborg-Midtfyns kommune, som er politisk ansvarlig for Socialtilsyn Syd.

Af Marianne Dam, Lev Vejle

Lov om socialtilsyn blev vedtaget i juni 2013 (og den pt. gældende lovgivning er januar 2023), hvor tilsynet blev flyttet fra de 98 kommuner og regioner til fem tilsynskommuner, da der var krav og forventninger om "fornøden kvalitet".

Tilsynets opgave er at godkende og føre tilsyn med plejefamilier, sociale døgntilbud og ambulante stofmisbrugertilbud for samfundets mest udsatte borgere f.eks.:

- Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 6-8 (børn og unge) i lov om social service.

- Botilbud efter § 107 og § 108 (børn og unge) i lov om social service.
- Botilbudslignende tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service.

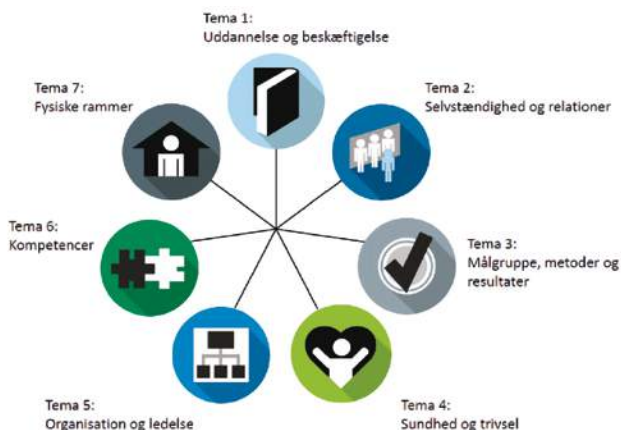
Bemærk at § 85 (socialpædagogisk bistand ved betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer) ikke umiddelbart er en del af opgavepakken – men hvis det ligner et bosted, kunne det give mulighed for tilsyn.

Tilsynene er socialfaglige og økonomiske tilsyn, og det er en ambition om at sidestille private og offentlige institutioner. Det har igennem tiden været eksempler i pressen om private tilbud, der tjente (måske ublu) mange penge, hvad der blev stillet spørgsmål til, men der er ingen regler om f.eks. maks. indtjeneringer på private tilbud – eneste betingelse er opfyldelse af de socialfaglige krav, hvor der forefindes en kvalitetsmodel.

Indholdet skitseres i figur 1.

Fortsættes side 9

Figur 1

Hvis der under tilsyn findes utilstrækkelige forhold, kan tilsynsmyndigheden udstede påbud og indføre skærpet tilsyn, så det sikres, at de konstaterede uregelmæssigheder rettes op, og kvaliteten i tilbuddet genoprettes. Dog kan det i sjældne tilfælde ende med lukning af tilbuddet, hvis kritiske forhold ikke håndteres.

Alle tilbud som Socialtilsynet har godkendt, findes på Tilbudsportalen (<https://sbst.dk/tvaergaende-omrader/tilbudsportalen>). Der udføres tilsyn pr. sted min. en gang årligt og derudover efter behov (f.eks. baseret på risiko), og over halvdelen er uanmeldte (på alle tidspunkter af døgnet).

Alle tilsynsrapporter er ikke umiddelbart tilgængelige. Kommunens tilbud behandles ofte i et politisk udvalg og handicapråd og oplysninger kan måske findes den vej. Tilsynsrapporter fra private tilbud kan måske findes i Tilbudsportalen – og ellers skal der søges om aktindsigt.

Man/alle kan skrive til Socialtilsynet også omkring konkrete bekymringer vedr. et tilbud, og kommunerne kan købe

sig til ekstra (såkaldte "frivillige") tilsyn, hvor f.eks. pårørende kan blive kontaktet i forbindelse med tilsyn.

Der blev flere gange sagt "efter tilsagn fra borgerne", som flere reagerede på, da mange borgere i Levs målgruppe ikke er i stand til give belyst tilsagn, og det måske netop er den gruppe borgere, der har mest behov for en "personlig ambasadør".

Ligeledes er det muligt anonymt at melde observationer in via en Whistleblower ordning f.eks. ved at ringe på telefonnr. 72 53 19 99 i følgende tidsrum mandag – torsdag kl. 9.00-15.00 og fredag kl. 9.00-12.00, hvilket sker mellem 200 og 300 gange om året.

Alt i alt en interessant aften, hvor der dog sad nogle bekymrede pårørende tilbage vedr. hvorvidt den konkrete kvalitet i tilbuddet til den enkelte borger reelt identificeres under et tilsyn, som er en vigtig "kiggen-over-skulderen" i såvel private som offentlige tilbud – hvilket er blevet endnu mere nødvendigt i disse krisetider!

Sundhedskonference

den 16. maj 2023 i Vejle

Af Vibeke Denert
formand for Lev Vejle

”Sund sammen” var en meget velorganiseret sundhedskonference, arrangeret af Socialpædagogerne (SL), Lev og ULF (Udviklingshæmmedes Landsforbund) med henblik på at skabe øget opmærksomhed på området.

De 300 deltagende blev beriget med et omfattende, spændende og alsidigt program. Alle blev lidt klogere på, hvad sundhed og trivsel er for en mangfoldig størrelse, og hvor stor en betydning det har for ens livsglæde.

Bål-mad, seksualitet, trylleri og landsholdshåndbold

Konferencen bød på en blanding af fælles oplæg, værksteder og flotte stande.

På en række værksteder fik deltagerne mulighed for at prøve kræfter med aktiviteter, der alle handlede om at styrke sundhed, samvær og trivsel. Man kunne blandt andet lave mad over bål med en naturvejleder/urteheks, dyrke handi-leg, lære at trylle eller spille håndbold med Lykkeligaen.

Derudover var der også inspirerende faglige oplæg om forskellige sider af sundhed målrettet både til fagprofessionelle og pårørende til mennesker med udviklingshandicap.

Ulighed i sundhed

Den skræmmende baggrund for konferencen er, at mange mennesker med

udviklingshandicap er udsat for en stor ulighed i sundhed, og det har store konsekvenser for dem. Nyere forskning viser, at den gennemsnitlige levealder for mennesker med udviklingshandicap er næsten 20 år kortere end for resten af befolkningen. Blandt andet på grund af livsstilsygdomme, manglende regelmæssige sundhedstjek og lægeligt tilsyn, hvilket også medfører dårlig trivsel og livskvalitet. Derfor ønskede konferencen at sætte fokus på sundhed i alle dets aspekter og på, hvor vigtigt sundhed er for trivsel og for livskvaliteten.

Og det lykkedes rigtig flot. Jeg tror, at alle tog hjem med nye input og oplevelser, men også med en øget bevidsthed om, hvor vigtigt både fysisk og mental sundhed er for alles trivsel.

Screeningerne i sundhedsprogrammerne har vist, at selv om Danmark er et

Fortsættes side 13

velfærdssamfund, hvor alle bør have lige ret til ydelser i vores sundhedssystem, så er der alligevel borgere, der af forskellige årsager ikke har samme mulighed for at få hjælp til at opretholde et sundt liv.

Desværre er overdødeligheden vokset siden 2014, jeg tænker, at det måske bl.a. kunne skyldes alle de besparelser, der har

været i den borgernære pædagogiske støtte i de seneste mange år.

Sammen skal vi finde løsninger, der fremmer livsglæde, trivsel og sundhed. Og sammen skal vi arbejde for at sikre, at mennesker får den nødvendige hjælp og støtte til at leve et aktivt og godt liv fyldt med tryghed og gode fællesskaber.

Fakta

Markant overdødelighed blandt personer med udviklingshandicap jf. rapport fra Statens Institut for Folkesundhed SDU/2022.

Rapporten kan downloades fra www.sdu/sif og Levs kommentarer til rapporten kan ses i artiklen: "Ny undersøgelse: Markant overdødelighed blandt personer med udviklingshandicap", der kan findes på <https://www.lev.dk/viden-om/nyheder/nyhed/2022/januar/ny-undersogelse-markant-overdodelighed-blandt-personer-med-udviklingshandicap/>

Er digitalisering for alle?

Af Erik Ancker

Ingen kan være imod digitalisering. Det er positivt, at det bliver nemmere at være borger i Danmark. Digitalisering byder på mange nye muligheder, og den kan gøre hverdagen lettere for mange.

Digitalisering er dog ikke udelukkende positiv. Der er et stigende antal borgere, der er digitalt udfordrede.

Det er ikke alle, der kan bruge de digitale løsninger, bruge MitID og gå på e-Boks. Eller for den sags skyld har en moderne avanceret smartphone (det er jo også nødvendigt for at bruge MitID på internettet).

De digitale løsninger burde skabe merværdi for borgerne, men sådan er det ikke for alle.

I dag skal man bruge MitID, når man skal i kontakt med kommunen, bestille tid hos lægen, se digital post fra sygehuset, søge om sociale ydelser, klage over afgørelser osv.

Adgang til egne penge forudsættes at ske i en pengeautomat ved hjælp af et hævekort/Visa-kortet med personlig kode.

Adgang til information og oplysninger kræver adgang og fortrolighed med internettet.

Problemet er, at flere hundrede tusinde er digitalt udfordrede og ikke kan bruge de digitale løsninger. Det kan være borgere med udviklingshandicap, demente, hjerneskadede, eller hvis man på andre måder er ramt af kognitive udfordringer. Alle, der har svært ved at huske koder, huske digitale indgange eller ikke

forstår, hvordan man bruger de digitale løsninger, bliver ekskluderet fra muligheder, oplysninger mv., som alle andre har adgang til.

Da digitaliseringen af offentlige og private ydelser startede i 1990'erne var der et politisk ønske om, at danskerne ikke skulle opdeles i et digitalt A-hold og B-hold, fordi vi skulle have lige rettigheder og adgang til det offentlige på lige vilkår. Men det er i stigende grad blevet sådan, at der er stort B-hold.

Hvis du ikke kan bruge de digitale løsninger, bliver det ofte både dyrere og mere besværligt at betale regninger, være i kontakt med myndighederne eller få adgang til informationer.

Hvis det juridiske grundprincip om, at vi alle er lige for loven og dermed også lige i forhold til de rettigheder, ydelser og services, som er beskrevet i dansk lovgivning, så må vi finde nogle løsninger, der bedre understøtter de digitalt udfordredes behov.

Det nytter ikke noget, at mødet med kommunen skal ske ved en digital selvbetjeningsløsning eller et digitalt møde mellem borgeren og den kommunale sagsbehandler. Kommunens hovedopgave skal være at afklare borgerens situation og give en helhedsorienteret vejledning. Det gælder specielt på det sociale område, hvor kommunen jf. Retsikkerhedslovens § 5 har en skærpet vejledningspligt.

Fortsættes side 17

Det nytter heller ikke noget, at de digitalt udfordrede i stigende grad skal være henvist til at søge hjælp hos familie og venner for at håndtere ting i hverdagen. Det er ikke værdigt for den enkelte borger at skulle inddrage andre i f.eks. deres økonomiske, sundhedsmæssige eller andre private/personlige forhold.

Det er heller ikke i orden, at vi som slægtninge til ældre eller borgere med særlige behov skal føle os som halvkriminelle, når vi er nødt til at bruge deres MitID eller kende deres koder for at kunne hjælpe med de daglige udfordringer som f.eks. hæve penge, betale regninger, bestille tider hos lægen el.lign.

Der er ca. 350.000 borgere, der er fristet fra digital post fra det offentlige.

Reelt er der mange flere, der ikke selv kan klare sig med de digitale løsninger.

Mange har måske den opfattelse, at der er tale om et generationsproblem, og at det digitale B-hold uddør. Det gør det ikke. Den nuværende udvikling medfører, at flere og flere bliver digitalt udfordrede.

Den teknologiske udvikling vil fortsætte, og de evner, som de digitalt vel fungerende har i dag, vil formodentlig ikke være tilstrækkelige om få år.

Vi er derfor nødt til at finde nogle løsninger, hvor vi kan sikre, at alle får en værdig og tilstrækkelig behandling og hjælp, og vi glemmer måske nogle gange, at det ikke er alt, der kan ordnes digitalt. Nogle gange er den analoge og fysiske kontakt stadig nødvendig.

The image shows a screenshot of a Facebook post. At the top, the text "Lev på facebook" is displayed in a large, blue, sans-serif font. Below this is a dark blue Facebook header with the "facebook" logo on the left and login fields for "Email or Phone" and "Password" on the right, along with a "Log In" button and a "Forgot account?" link. The main content area features a profile picture of a blue flower icon for the group "Lev - livet med udviklingshandicap @ForeningenLev". The post itself shows a cartoon illustration of a young boy with a yellow shirt and red shorts, standing next to a large thought bubble that contains the text "Hvad vil Lev?". Below the illustration are "Like" and "Share" buttons. At the bottom right of the post area is a "Send Message" button.

Bliv medlem af Levs gruppe på Facebook, og bliv opdateret om nye tiltag og aktiviteter, og deltag i debatter.

Vi mennesker ligner hinanden mere, end vi er forskellige fra hinanden

Af Marianne Bøgelund Dam

Mogens Seider (direktør for Fonden Fountain House, www.fountain-house.dk) holdt den 22. maj oplæg omkring menneskesyn og "behandling" i Socialpolitisk netværksmøde.

Som det fremgår af Fountain House-hjemmesiden arbejder de med psykiske udfordringer, men Mogens' tilgang og pointer er yderst relevante for os alle – inkl. sårbare mennesker, da hans pointe netop er "vi mennesker ligner hinanden mere, end vi er forskellige fra hinanden", som overskriften afspejler.

Først og fremmest er det nødvendigt at anerkende det enkelte menneskes mening om sit eget liv og drømme fremfor kun at se begrænsninger.

Det søde eksempel var den engelske talemåde "When pigs fly" (DK: Når grise flyver), som beskriver en situation, som man tror aldrig vil ske – men hvor vores tilgang bør være "Pigs can fly" (DK: Grise kan flyve) i tilgangen til sårbare mennesker = "tro på det" og naturligvis sætte rammer/ressourcerne/hjælpen derefter.

Mogens Seider påpegede f.eks. om frivillighed, at det handler om at skabe tydelighed og struktur, så de frivillige har større kendskab til målgruppen men også at klæde medarbejdere/myndighedspersoner på til at støtte borgerne i at deltage i aktiviteter i civilsamfundet (og det er Lev Vejle hjertesag!)

Dette underbygges endnu mere efter et andet statement fra Mogens "vi vil ikke have det, I gi'r os – vi vil have det samme som jer!", som underbygger retten til at leve et liv på så lige fod med andre som muligt – og eksemplerne er utallige (mulighed for ferie hvert år, deltagelse i fester, biografture og et hav af mere praktiske ting...).

Mogens Seider "de mennesker vi arbejder med...")

Her nævner Mogens det danske undervisningssystem som en "catwalk", dvs. hvor det gælder om at se godt ud og klare sig godt, og efterlyser også her en rummelighed, hvor alle har mulighed for at deltage fremfor at blive marginaliseret og i værste fald skubbet helt ud, hvad der desværre ses eksempler på allerede i folkeskolen, hvilket ikke er acceptabelt.

Den problemstilling forstærkes af, at det er vanskeligt at få hjælp uden en reel diagnose, hvor det bør være behovet og mennesket, der er i fokus, og ikke jagten på den rigtige kasse – i bedste fald – at tage ressourcer fra eller – i værste fald – at sætte borgeren i.

Mogens gav en række rammende eksempler, som kan give os alle stof til eftertanke omkring fordomme og situationsforneelse i omgangen med andre mennesker:

- Han møder en borger, som normalt er en pæn, smart og velsoigneret kvinde og den dag ikke var, som selv kommenterede det med "jeg skal om 3 dage til mit årlige statusmøde hos min sagsbehandler, og jeg kan ikke trænge igennem med mine (omfattende) udfordringer og behov for støtte, hvis jeg ser "velfungerende og stilet" ud.

- En psykiatrisk afdeling hvor der på en stue lå en borger fikseret efter et alvorligt anfald. En anden borger med svær depression efter at have mistet en pårørende, og hvor der fra personalestuen pludselig lyder glade sangstemmer "I dag er det Ernas fødselsdag..." samtidig med kage (kun) til personalet.
- Tendensen til at gøre ens arbejdsplads til en personlig "hule" f.eks. med familie billeder inkl. helikoptertur og snorkling, som er hyggeligt – men en samtale på samme kontor med borger (som kunne drømme om et lignende familieliv trods sine udfordringer) kan på en uheldig måde påvirke balancen mellem ansat og borger.

Og naturligvis er det heldigvis ikke sådan alle steder! Mogens' tanker kan give os alle stof til eftertanke, mht. hvordan vi omgår hinanden, og hvordan den samme situation kan opfattes af andre på en helt anden måde. Disse relationer forstærkes endnu mere, når det er relationer til sårbare, uanset om det er i form af en livskrise, sygdom, funktionsnedsættelse eller slet og ret ensomhed.

Mogens Seider er en spændende mand med en mængde livserfaring fra meget forskellige positioner, hvilket giver ham et sjældent perspektiv og en værdig mission, som er værd at følge.

Kolding KommuneKreds

<http://kolding.lev.dk>

Formand

Peter Suhr

Tlf. 40 35 65 46

E-mail: suhrpeter@rockermail.com

Næstformand

Annette Ginnervskov Bruun Hansen

Tlf. 30 71 23 08

E-mail: annette@hansenbruun.dk

Kasserer

Bente Hering Madsen

Tlf. 74 56 22 60

E-mail: hering@christiansfeld.tv

Sekretær

Lone Kris

Tlf. 20 28 20 41

E-mail: lone.kris@profibermail.dk

Øvrige bestyrelsesmedlemmer

Inge Stausholm

Tlf. 30 83 81 62

E-mail: inge@istausholm.dk

Leif Varberg

Tlf. 22 25 77 55

E-mail: leif@leifvarbergconsult.dk

Jane Bjerre Pedersen

Tlf. 30 41 24 74

E-mail: janebjerre@live.dk

Suppleant

Katja Bogetoft

Tlf. 22 10 37 71

E-mail: bogetoftkatja@gmail.com

Vejele KommuneKreds

Formand

Vibeke Denert

Tlf. 51 92 06 10

E-mail: vdenert@gmail.com

Næstformand

Erik Ancker

Tlf. 40 47 69 47

E-mail: erikancker@hotmail.com

Kasserer

Ove Jensen

Tlf. 87 33 26 51

E-mail: apostoli-jensen@mail123.dk

Sekretær

Marianne Bøgelund Dam

Tlf. 40 64 88 80

E-mail: md@kmc.dk

Lokalbladsredaktør

Erik Ancker

Tlf. 40 47 69 47

E-mail: erikancker@hotmail.com

Øvrige bestyrelsesmedlemmer

Tonny Juhler

Tlf. 51 36 39 62

E-mail: tonnermille@mail.dk

Margit Jørgensen

Tlf. 24 27 06 63

E-mail:

margit.jan-hvirgel.joergensen@mail.dk